



Guía Docente				
Datos Identificativos				2019/20
Asignatura (*)	Enfermería Clínica I	Código	750G01034	
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Segundo	Obrigatoria	6
Idioma	CastelánGalegoInglés			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Ciencias da Saúde			
Coordinación	Goday Berini, María Luísa	Correo electrónico	l.gberini@udc.es	
Profesorado	Goday Berini, María Luísa Novo Casal, Maria del Carmen Pérez Castro, Teresa Rosalía	Correo electrónico	l.gberini@udc.es carmen.novo@udc.es t.perez@udc.es	
Web	moodle.udc.es			
Descrición xeral	ESTA MATERIA TRATA DE INICIAR AO ESTUDANTE NOS PRINCIPIOS BASICOS E XERAIS DA PROFESION UTILIZANDO O PARADIGMA ENFERMEIRO COMO BASE CONCEPTUAL, CONSIDERANDO Á PERSOA, FAMILIA E COMUNIDADE COMO ELEMENTOS PRINCIPAIS PARA A APLICACIÓN DOS COIDADOS ENFERMEIROS APOYANDOSE EN MODELOS E TEORIAS DE ENFERMERIA.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A34	Coñecer as alteracións de saúde do adulto, identificando as manifestacións que aparecen nas distintas fases.
A35	Identificar as necesidades de coidado derivadas dos problemas de saúde.
A36	Analizar os datos recollidos na valoración, priorizar os problemas do paciente adulto, establecer e executar o plan de coidados e realizar a súa avaliación.
A37	Realizar as técnicas e procedementos de coidados de enfermería, establecendo unha relación terapéutica cos enfermos e familiares.
A38	Seleccionar as intervencións encamiñadas a tratar ou previr os problemas derivados das desviacións de saúde.
A39	Ter unha actitude cooperativa cos diferentes membros do equipo.
B1	Aprender a aprender.
B2	Resolver problemas de forma efectiva.
B3	Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo.
B4	Traballar de forma autónoma con iniciativa.
B5	Traballar de forma colaborativa nun equipo interdisciplinar.
B6	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
B7	Comunicarse de maneira efectiva en un entorno de traballo.
B8	Capacidade de análise e sínteses.
B9	Capacidade de aplicar os coñecementos na práctica.
B11	Capacidade e habilidade de xestión da información.
B12	Capacidade para organizar e planificar.
B13	Toma de decisións.
B15	Capacidade para comunicarse con persoas non expertas na materia.
B16	Coñecer e apreciar a diversidade e a multiculturalidade.
B19	Coñecementos de informática relativos ao ambiente de estudio.
B24	Fomentar e aplicar os dereitos fundamentais e a igualdade entre homes e mulleres.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.



C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.
C10	CB2 Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos a seu traballo ou vocación de unha forma profesional y posúan as competencias que solen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
C11	CB3 Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan una reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
C12	CB4 Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Identificar cambios na saúde da persoa adulta : Factores que inflúen , mecanismos fisiopatolóxicos , as manifestacións , métodos de diagnóstico , tratamentos clínicos e cirúrxicos específicos .	A34 A35 A36 A37 A38 A39	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B15 B16 B19 B24	C1 C3 C4 C6 C7 C8 C10 C11 C12
Identificar as necesidades de coidado en adultos con problemas de saúde derivados de tratamentos, probas de diagnóstico e procedementos terapéuticos .	A34 A35 A36 A37 A38 A39	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B15 B16 B19 B24	C1 C3 C4 C6 C7 C8 C10 C11 C12



Identificar os diagnósticos de enfermaría e potenciais complicacións en adultos con problemas de saúde e os derivados de tratamentos, probas de diagnóstico e procedementos terapéuticos.	A34	B1	C1
	A35	B2	C3
	A36	B3	C4
	A37	B4	C6
	A38	B5	C7
	A39	B6	C8
		B7	C10
		B8	C11
		B9	C12
		B11	
		B12	
		B13	
		B15	
		B16	
		B19	
	B24		
Plan de coidados de enfermaría para adultos con problemas de saúde e os derivados de tratamentos, probas de diagnóstico e procedementos terapéuticos.	A34	B1	C1
	A35	B2	C3
	A36	B3	C4
	A37	B4	C6
	A38	B5	C8
	A39	B6	C10
		B7	C11
		B8	C12
		B9	
		B11	
		B12	
		B13	
		B15	
		B16	
		B19	
	B24		

Contidos	
Temas	Subtemas
Unidade Didáctica I : XENERALIDADES CLINICAS. - Base conceptual de enfermaría clínica. - Diagnóstico Taxonomía Nanda, NIC e NOC. - O Dossier Enfermeiro. - Os procesos inflamatorias e infecciosas. - Trastornos hidroelectrolíticos e ácido-base. - Coidados de feridas e tecidos brandos. - Coidados de enfermaría as persoas con dor. - O coidado de enfermaría ás persoas con síndrome hemorráxica.	- Coidados dos pacientes con doenzas médicas-cirúrxicas: aspectos e tendencias. - Como aplicar o Proceso enfermeiro na enfermaría clínica. - Como facer unha hipótese diagnosticada enfermeira. - O dossier enfermeiro. - O Aillamento Hospitalario. - Interpretacións de gases en sangue venoso e arterial. - Tipos de tratamentos para a dor. - Coidados para persoas con trastornos de tecidos e feridas. - Coidado para as persoas con síndrome hemorráxica: aspectos e tendencias.
Unidade didáctica II: Coidados de enfermaría a persoas sometidas a cirurxía	- Coidados Persoas sometidas a intervencións de cirurxía: aspectos e tendencias.
Unidade didáctica III: Coidados de enfermaría para persoas con función Respiratoria alterada.	- Coidados Persoas con alteracións do Sistema Respiratorio: aspectos e tendencias.



Unidade didáctica IV: - Coidados de Enfermaria para persoas con a funcion Vascular alterada	- Coidados as persoas con alteracions da funcion Vascular alterada: aspectos e tendencias.
Unidade didáctica V: - Coidados de Enfermaria para persoas con a funcion Renal e Urinaria alterada.	- Coidados as persoas con alteracions da funcion Renal e Urinaria alterada: aspectos e tendencias.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A34 A35 A36 A37 A38 A39 A60 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B15 B16 B19 B24 C1 C3 C4 C6 C7 C8 C10 C11 C12	17	20	37
Estudo de casos	A34 A35 A36 A37 A38 A39 A60 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B15 B16 B19 B24 C1 C3 C4 C6 C7 C8 C10 C11 C12	15	50	65
Traballos tutelados	A34 A35 A36 A37 A38 A39 A60 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B15 B16 B19 B24 C1 C3 C4 C6 C7 C8 C10 C11 C12	6	12	18
Proba mixta	A34 A35 A36 A37 A38 A39 A60 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B8 B9 B11 B12 B13 B15 B16 B19 B24 C1 C3 C4 C6 C7 C8 C10 C11 C12	1	20	21
Lecturas	A34 A35 A36 A37 A38 A39 A60 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B15 B16 B19 B24 C1 C3 C4 C6 C7 C8 C10 C11 C12	1	6	7
Atención personalizada		2	0	2
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición



Sesión maxistral	<p>Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.</p> <p>A clase maxistral é tamén coñecida como ?conferencia?, ?método expositivo? ou ?lección maxistral?. Esta última modalidade sóese reservar a un tipo especial de lección impartida por un profesor en ocasións especiais, cun contido que supón unha elaboración orixinal e baseada no uso case exclusivo da palabra como vía de transmisión da información á audiencia.</p>
Estudo de casos	<p>Metodoloxía, por medio do Traballo Colaborativo, onde o suxeito se enfronta ante a descrición dunha situación específica que suscita un problema que ten que ser comprendido, valorado e resolto por un grupo de persoas, a través dun proceso de discusión. O alumno sitúase ante un problema concreto (caso), que lle describe unha situación real da vida profesional, e debe ser capaz de analizar unha serie de feitos, referentes a un campo particular do coñecemento ou da acción, para chegar a unha decisión razoada a través dun proceso de discusión en pequenos grupos de traballo.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Os grupos estaran compostos de 5 a 7 estudantes.</li> <li>- A realización desta actividade é obrigatoria e computa un 20%.</li> </ul>
Traballos tutelados	<p>Metodoloxía, por medio do Traballo Colaborativo, deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudantes, baixo a tutela do profesor e en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente ao aprendizaxe do ?cómo facer as cousas?. Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe.</p> <p>Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-titor.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Os traballos serán en grupo.</li> <li>- Os grupos estaran compostos por 5 a 7 alumnos.</li> <li>- A súa realización é obrigatoria e computa 20%</li> </ul>
Proba mixta	<p>Proba que integra preguntas abertas de resposta media breve e/ou a resolución dun caso clínico.</p> <p>A avaliación desta proba computa un 60%.</p>
Lecturas	<p>Son un conxunto de textos e documentación escrita que se recolleron e editaron como fonte de profundización nos contidos traballados.</p>

### Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos Traballos tutelados	<p>A atención personalizada realizarase con cada grupo de 5 a 7 estudantes que realizan o traballo tutelado e os estudos de casos, para facer un seguimento máis próximo do traballo que están desenrolando e a evolución dos grupos con traballo colaborativo. Será obrigatoria asistir ás titorías personalizadas tanto no Estudo de Casos como en os Traballos Tutelados. Así mesmo será obrigatoria a asistencia á presentación ao final de cuadrimestre do Estudo de Casos.</p>

### Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación



Estudo de casos	A34 A35 A36 A37 A38 A39 A60 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B15 B16 B19 B24 C1 C3 C4 C6 C7 C8 C10 C11 C12	Avaliarase: - A utilización do P.A.E. - A utilización dunha Taxonomía Enfermeira, NANDA, NIC E NOC. - A utilización dun Modelo Enfermeiro. - A recollida das fontes bibliográficas. - A participación de cada un dos membros da equipa na resolución e discusión dos problemas ou situacións plantexadas por medio dun Traballo Colaborativo. - Empezar valoracións exhaustivas, toma de decisións clínicas e sistemáticas utilizando as ferramentas e marcos adecuados para o paciente a súa familia, tendo en conta os factores físicos, sociais, culturais, psicolóxicos, espirituais e ambientais máis relevantes. A porcentaxe da avaliación atribuído a este capítulo reservábase só na convocatoria extraordinaria de Xullo que do mesmo xeito que na convocatoria ordinaria sumase cos Traballos Tutelados e a Proba Mixta para obter o total da nota final. Esta porcentaxe non se aplicase a posteriores convocatorias.	20
Traballos tutelados	A34 A35 A36 A37 A38 A39 A60 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B15 B16 B19 B24 C1 C3 C4 C6 C7 C8 C10 C11 C12	Os criterios esenciais para a realización dos traballos son: - A utilización do P.A.E. - Dunha taxonomía enfermeira, NANDA, NIC E NOC. - A utilización dun Modelo Enfermeiro. - A recollida de fontes bibliográficas. - A adecuación dos coñecementos, dos fundamentos enfermeiros e de Fisiopatoloxía aplicados aos traballos, por medio dun Traballo Colaborativo. A porcentaxe da avaliación atribuído a este capítulo reservábase só na convocatoria extraordinaria de Xullo que do mesmo xeito que na convocatoria ordinaria sumase cos Traballos Tutelados e a Proba Mixta para obter o total da nota final. Esta porcentaxe non se aplicase a posteriores convocatorias.	20
Proba mixta	A34 A35 A36 A37 A38 A39 A60 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B8 B9 B11 B12 B13 B15 B16 B19 B24 C1 C3 C4 C6 C7 C8 C10 C11 C12	Esta proba consta dun total de 5 preguntas de resposta curta ou tipo test sobre as resolucións de casos clínicos, no que se avaliará a utilización do P.A.E., dun modelo enfermeiro e dunha taxonomía enfermeira, coa Taxonomía NANDA, cos NIC e NOC. - Sera eliminatória e non fará media a Enfermaría Clínica I coa enfermaría Clínica II e tampouco fará media con ningunha outra proba, xa sexan os traballos tutelados como os estudos de casos. - Se o estudante non se presentase a esta Proba na Acta aparecerá NON PRESENTADO, reservándose as porcentaxes só ata a convocatoria Extraordinaria de Maio/Xullo. - En posteriores convocatorias o NON PRESENTADO corresponde a presentarse só á Proba Mixta e no caso de que esta este aprobada ou suspensa só aplicábase a nota final obtida no exame. - Cada pregunta da proba puntuará entre 0,5 puntos ata 2 puntos ou a fracción, dependendo das preguntas. Ou sistema de cualificación e a seguinte: 0-4.9 Suspenso 5-6.9 Aprobado 7-8.9 Notable. 9-9.5 Sobresaliente. 9.6-10 Matrícula de Honra. Para obter matrícula de Honra debera de alcanzar un 9,6 - 10 na Nota Final, é dicir coa suma dos porcentaxes da Proba Mixta, o Estudo de Casos e os Traballos Tutelados	60



## Observacións avaliación

Tanto o Estudo de Casos como os Traballos Tutelados, non teñen revisión final xa que están sometidos a unha avaliación continua nos cuadrimestres cos grupos correspondentes, ao final do cuadrimestre o estudante deberá realizar un exercicio individual de autoevaluación achegando información do seu traballo e rol no grupo. Soamente a proba mixta ten revisión posterior ao exame. A nota final é o resultado das porcentaxes do estudo de casos, os traballos tutelados e a proba mixta, agas de convocatorias extraordinarias. Información para os estudantes repetidores, de Oportunidade Adiantada (Extraordinaria de Decembro), de segundas e posteriores matriculas: Nestas convocatorias non se reservará o tanto por cento dos Traballos Tutelados nin do Estudo de Casos, polo que a nota alcanzada na Proba Mixta é a que aparecerá como a avaliación final. Información para alumnos con Matrícula Parcial: Deberán comunicar ao comezo de Curso a particularidade de matrícula co fin de poder adaptarse aos grupos e ao desenvolvemento do seu traballo neles e de poder establecer co profesor que tipo de labor desenvolverá cos equipos ao longo do curso, non estarán exentos dos traballos grupales tanto do Estudo de Casos como dos Traballos Tutelados e non abra desigualdades con respecto ao resto dos alumnos.

## Fontes de información

<b>Bibliografía básica</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Doughty, Dorothy (2005). Trastornos gastrointestinales. Doyma</li> <li>- Canobbio, M. (2003). trastornos cardio-vasculares. Doyma</li> <li>- Holloway, Nancy (2000). Planes de cuidados de Enfermería Medico-quirúrgica. Doyma</li> <li>- Wilson, Susan; Thomson, June (2003). Trastornos respiratorios. Doyma</li> <li>- De Wit, Susan (2000). Fundamentos de Enfermería Médico-quirúrgica. Harcourt</li> <li>- Carpenito, L.J. (2005). Manual de Diagnósticos de Enfermería. McGraw-Hill- Interamericana</li> <li>- NANDA, Diagnósticos enfermeros (2009/2011). NANDA. Definiciones y Clasificación. Harcourt</li> <li>- Gordon, M. (2009). Diagnóstico enfermero. Proceso y clasificación. Harcourt</li> <li>- Luis, M.T. (2009). Diagnósticos enfermeros. Un instrumento para la práctica asistencial. Harcourt</li> <li>- Potter, P.A. (2009). Fundamentos de enfermería. Teoría y Práctica. Harcourt</li> <li>- Astudillo, W.; Mendinueta, C. (1997). Cuidado enfermero en fase terminal y su familia. EUNSA</li> <li>- Thomas, L.V. (1983). Antropología de la muerte. Fondo de cultura económica. Mexico</li> <li>- Espejo Arias, M.D. (2000). Cuidados Paliativos. Paradigma</li> <li>- Juve, E. (1996). Enfermería Onco-hematológica. Masson</li> <li>- Klüber Ross (1987). Sobre la muerte y los moribundos. Grijalbo</li> <li>- Mcuan, B. (1997). Paciente Terminal y muerte. Doyma</li> <li>- Ackley, B.J.; Ladwig, G.B. (2009). Manual de Diagnósticos de enfermería. ELSEVIER-DOYMA.</li> <li>- Moorhead, S.; Johnson, M.; Maas, M.L.; Swanson, E. (2009). Clasificación de resultados (NOC). ELSEVIER-DOYMA.</li> <li>- Bulechek, G.M.; Butcher, H.K.; McCloskev (2009). Clasificación de intervenciones (NIC). ELSEVIER-DOYMA</li> </ul>
<b>Bibliografía complementaria</b>	

## Recomendacións

### Materias que se recomenda ter cursado previamente

Anatomía/750G01001  
 Bioloxía/750G01002  
 Coidados Básicos en Enfermería/750G01006  
 Fundamentos da Enfermería/750G01007  
 Bases para a interpretación do coñecemento científico/750G01008  
 Métodos e ferramentas avanzadas en investigación cualitativa/750G01023  
 Fisioloxía/750G01105

### Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Farmacoloxía/750G01011  
 Ética profesional, marco legal e filosofía do coidado/750G01016

### Materias que continúan o temario

Enfermería Clínica II/750G01035

## Observacións



- Débese facer un uso sostible dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medionatural- Deberanse detectar situacións de discriminación por razón de xénero e proporanse accións emedidas para corrixilas.

(\*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías